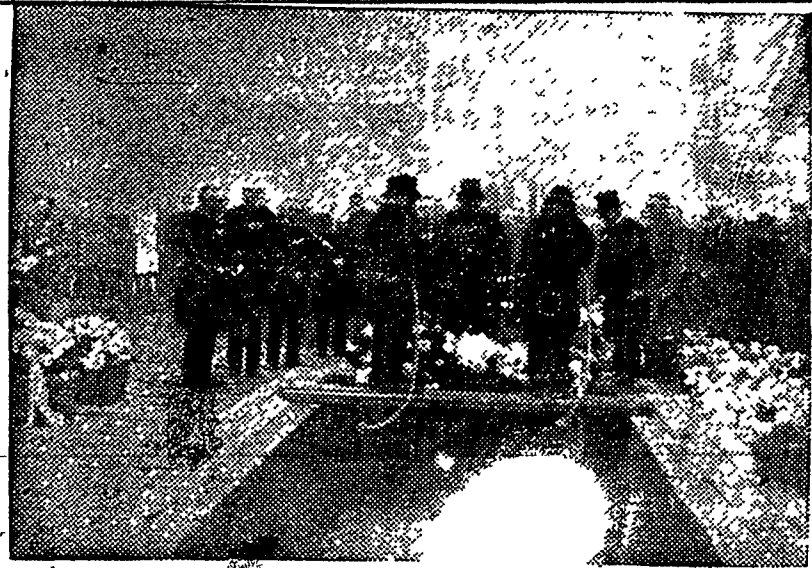

Begravenis der gefusilleerden :

HUN LAATSTE GANG DOOR ROUWEND PURMEREND

Indrukwekkende plechtigheid

DE LANGRIJPE NEDERLANDSE FIGUUR in den mist op Nieuwe Algemeene Begraafplaats. (Eigen Opname)

De teraardebestelling van de gevallen illegale werkers uit Purmerend en naaste omgeving vond Donderdag plaats in een dichten, grijzen nevel. Het was of de natuur meêrouwde met de stad, die haar zonen ten grave bracht. Van alle openbare gebouwen en ook van vele huizen hing de vlag halfstok. Heel Purmerend heeft Donderdag meêgeleefd met de droeve plechtigheden.

Twaalf kisten in halven cirkel

De lijken van de slachtoffers lagen opgebaard in de aula van het Stadsziekenhuis. De kisten stonden in een halven cirkel. Elke kist bevatte den naam van het betreffende slachtoffer.

Het is onmogelijk de emotie te beschrijven, welke die namen, al die vertrouwde intieme namen, veroorzaakten. Men huiverde bij het zien van al die onder bloemen bedolven kisten, die de stoffelijke overschotten bevatten van zoo vele bekenden, mannen en jongens. Onwillekeurig trachtte men zich voor te stellen hoe zij daar in die kisten lagen. Dood..... Gefusilleerd.....

Buiten vormde de staf van de voormalige B.S. een eerehaag, terwijl op den weg langs het HBS-terrein oud-B.S.'ers en een vuurpeloton reeds keurig stonden opgesteld. Drie lijkkoetsen reden vóór om de drie katholieke slachtoffers, P. Kramer, Jb. Kouijn en P. Kouijn naar de R.K. Kerk en vervolgens naar hun laatste rustplaats te brengen.

Dit gebeurde in den morgen. Het was een indrukwekkende stoet. Achter de drie met bloemen en kransen behangen rouwkoetsen reden twee open rijtuigen, vol bloemstukken.

Voorop schreed het vuurpeloton met drie tamboers, dan volgden de familie, de voormalige B.S., het gemeentebestuur en zeer vele delegaties van verenigingen en organisaties. Het was een lange, droeve stoet, dof klonk het tromgerommel in de straten, de mist legde over dit alles zijn witte vage wade.

Op de Kaasmarkt stonden de oudste kinderen van alle scholen opgesteld. Zwijgend en eerbiedig keken ze op naar de lange stoet die langzaam en plechtig voorbij trok.

In de kerk.

In de R.K. kerk werden de kisten tot vlak voor het hoofdaltaar gedragen. Toen alle genoodigden belangstellenden het kerkgebouw geheel vulden, marcheerde het vuurpeloton onder trommelslag op tot voor het altaar om rondom de drie kisten een eerewachter te formeeren.

De plechtige Requiem-mis werd opgedragen door deken Schamper, geassisteerd door kapelaan Veater en Father Keet. Het parochiale zangkoor zong, onder leiding van kapelaan Bollinger de meerstemmige Requiem-mis van Piresi. Onder de consecratie presenteerde de eerewachter het ge-

De Slachtoffers

TWAALF jonge levens.... Klaas de Boer werd op 6 Februari 1945 in zijn woning gearresteerd en op 13 Februari te Haarlem vermoord.

Op 28 Februari volgde de overval op de boerderij van Kramer aan den Kanaaldijk. De 11 jongens, die op dien rampzaligen dag in handen van den wreeden meedoogenloozen bezetter vielen, werden op 8 Maart op den Amstedijk gefusilleerd.

Allen waren gedeponereerd in een massagraf te Overyveen en werden nu, dicht bij huis, begraven te Purmerend.

weer terwijl onder de opheffing van het Allerheiligste zacht tromgeroffel klonk. Na den dienst werd de stoet opnieuw geformeerd voor den tocht naar het kerkhof.

De belangstelling was zeer groot, zowel buiten als op den doodenakker in den O.W.-polder. De bijzetting der drie slachtoffers was een ontroerende plechtigheid.

Het vuurpeloton loste voor ieder der slachtoffers een saluutschot. Een schat van bloemen en kransen werd daarna rond den grafkelder gelegd. Tot slot defileerden de vele aanwezigen langs de laatste rustplaats.

's-MIDDAGS:

Een schat van bloemen

Spreekers bij de groeve.

DE begravenis van de overige negen slachtoffers had des middags plaats. Ook nu werd de droeve stoet geformeerd bij de aula van het stadsziekenhuis en gingen drie tamboers voorop, gevolgd door het vuurpeloton. Daarachter kwamen vier rouwkoetsen en vijf lijkauto's, bedekt met een enorme schat van bloemen. Achter deze koetsen en auto's volgden ook thans twee open rijtuigen, beladen met kransen en bloemstukken.

De belangstelling was uiteraard nog grooter dan tijdens de ochtendplechtigheden.

Het politiecorps en de gezagstroepen zorgden evenwel voor een uitstekende regeling. Het was een langgerekte sombere stoet, die zich door de straten van onze stad voortbewoog naar de nieuwe Algemeene Begraafplaats aan den Purmerweg. Een prachtig groot praalgraf is op deze begraafplaats voor de gevallen illegale strijders gereserveerd. De groote gemeenschappelijke groe-

ve was met sparregroen bekleed. De kisten werden eerst naast dit groote graf geplaatst. De stoffelijke overschotten van K. de Boer, W. v. d. Brink, E. Doets, A. Frederiks, D. de Jonge, G. Kroon, G. Leeghwater, H. de Meijer en P. Slooten werden vervolgens één voor één langzaam in het graf neergelaten, terwijl het vuurpeloton het geweer presenteerde en de tamboers een zacht tromgeroffel deden hooren. Na iedere bijzetting loste het vuurpeloton een saluutschot. De kisten waren in de ondiepe groeve bijna geheel bedolven onder de bloemenmassa. Bovendien was er een groote bloemenpracht aan beide zijden van het graf over de volle lengte daarvan.

Vervolgens voerden het woord ir. J. Bellar Spruyt, destijds commandant van het district IV van het Gewest II der B.S., S. de Vries namens de Illegaliteit te Purmerend, M. Schriek, namens de K.P. Waterland, mr. R. Kooiman, wvd. burgemeester van Purmerend en W. de Wogmer, de heer Bakker namens de Geref. Kerk, M. v. d. Zee namens de C.P.N. „de Waarheid“ en ds. E. H. Wieringa namens de Ned. Herv. Gemeente.

Een familielid van het slachtoffer W. v. d. Brink sprak nog eenige woorden van dank voor de laatste eer aan zijn zwager-bewezen. Het algemeene dankwoord namens de diverse families van de teraardebestelden werd ten slotte gesproken door den heer S. de Vries.

De vele aanwezigen defileerden hierna nog eenmaal langs de geopende groeve, waarna zij den doodenakker verlieten. Het was een grootsche plechtigheid, welke niet naliet op alle aanwezigen een diepen indruk achter te laten. Purmerend heeft op waardige wijze zijn gevallen illegale strijders de laatste eer bewezen.

Spruitjes en boter.

Purmerend: De politie, ziet den laatste tijd nauwlettend toe of de wielrijders in de avonden wel met licht rijden. Deze week werden C. D. en J. v. d. O., beiden alhier, mej. G. D. te Kwadijk, mej. N. G. G. te Beemster en M. Z. te Kwadijk bekeurd wijl ze geen verlichting hadden.

R. M. te Amsterdam werd betrapt op het verboden vervoer van 63 kg. spruitjes. Bij C. V. alhier, werd 2 kg. ongemerkte boter in beslag genomen.

J. G. B. deed aangifte van vermissing van een 1½-jarig lam, vanaf zijn weiland aan den Kanaaldijk. Een loslopend schaaap werd als „gevonden voorwerp“ aangegeven aan het politiebureau.

Distributiedienst Purmerend

Schoenendistributie

Personen, die geboren zijn vóór 1 October 1929 en nog geen bon voor gewone-, werk- of beroepsschoenen in 1945 hebben ontvangen, kunnen een aanvraagformulier voor schoenen afhalen op

Maandag 19 Nov. A t/m H; Dinsdag 20 Nov. I t/m. Q; Woensdag 21 Nov. R t/m. Z, aan de loketten 2, 3 en 4, 9-12 en 2-4 uur.

Hiertoe dient zowel de oude als de nieuwe stamkaart te worden meegenomen. De formulieren dienen nauwkeurig te worden ingevuld en te worden ingeleverd bij het afhalen van de nieuwe bonkaarten voor de volgende periode (dus niet in de brievenbus deponeren!).

De aandacht wordt er op gevestigd, dat de bonnen eerst zullen worden uitgereikt in den loop van 1945.

Luxe-rijpaard.

De moeder, bedoeld in „Poppenkast“ van vorige week, heeft aannemelijk kunnen maken, dat zij de bewuste rijcostuums, uitgezonderd de laarzen, niet gekocht maar zelf vervaardigd heeft. Het paard heeft zij in huur.

GASVERGIFTIGING

Goed afgelopen.

Buiksloot. Reeds enkele weken werd in het dubbele woonhuis bewoond door de families H. Hoeve en J. Bijdemast, een hinderlijke gaslucht waargenomen. Op grond van klachten werd een onderzoek ingesteld, doch dit leverde geen resultaat op. En zo kon het gebeuren, dat door een gelukkig toeval de heer J. Bijdemast ontwaakte en hij bij die gelegenheid in veel sterkere mate een gaslucht waarnaam. Hoewel zelf reeds onpasselijk, wakte hij onverwijd vrouw en kinderen. Ook de bureu werden gewaarschuwd. Bij de familie Hoeve was men er betrekkelijk goed afgekomen maar voor het gezin Bijdemast moest met spoed medische hulp worden ingeroepen, die door dr. Koning onverwijd werd verleend. Dank zij deze hulp heeft het incident geen andere gevolgen gehad dan een dag van braken en verdere ongeneugten, die, hoewel onprettig, gelukkig geen ernstige gevolgen zullen hebben.

Slint op Fröbelschool

Edam. De St. Nicolaasviering op de Fröbelschool zal Woensdag 5 Dec. plaats vinden. St. Nicolaas zal met één of meerdere Piet(en) persoonlijk aanwezig zijn. Reeds thans gaan de dames de burgers bezoeken om bijdragen in velerlei vorm. Verwacht wordt, dat de burgerij spontaan zal medewerken dit feest voor de kleuters volkomen te doen slagen.

Zending Poot in leven

Edam. Het Zendingbureau te Oegstgeest heeft een lijst gepubliceerd van den toestand in Indië.

Op de lijst van hen, die nog in leven zijn, komt voor den naam van den oud-Edammer zending A. Poot, die met vrouw en drie kinderen op Boeroe vertoeft.

Begravenis Egbert Snijder

Edam. In verband met de begravenis van Bert Snijder zullen Zaterdag alle vermakelijkheden worden afgelast. De vergadering van het Witte Kruis zal daarom plaatsvinden op Woensdagavond.

Het woord is aan...

De leeg kerk die vol moest zijn

M. de B., We hebben in Uw krant kunnen lezen, dat het kerkconcert van Woensdagavond 7 Nov., dat gehouden werd tot inzameling van gelden voor de restauratie van ons orgel, bezocht is door honderd bezoekers. Na aftrek van alle kosten moet de commissie er ruim vijftig gulden bij leggen.

Wij lieten bijna aan elk huis een uitnodiging voor dit concert, dat vrij was, bezorgen en lieten 500 programma's drukken. De overgebleven programma's zijn nu materiaal om de kachel aan te maken of krijgen een andere bestemming. Inderdaad duur aanaamk materiaal. Direct na de bevrijding gaven wij twee kerkconcerten met medewerking van de Katholieken, wij zamelden f 2880.— in.

Nu gaven wij ons eerste concert in bevrijd Nederland. Bijna niemand verscheen.

Als de Katholieken of Gereformeerden zulk een avond beleggen, zouden ze de organisatoren dan 60k.200 in hun hemd laten staan als de Hervormde gemeente dit kan doen? Antwoord: beslist niet.

Purmerend brak in het jaar 1850 zijn mooie oude kerk met klokkentoren af (sommigen meenen dat deze door brand is vernield, ik persoonlijk zou dat liever gezien hebben).

Néén, men heeft de stomme streek gehad er vrijwillig, het breekijzer in te zetten en de oude krotten van de stad laten staan.

En als belooning staan nu de namen van deze afbrekers in vergulde letters in een marmeren plaat in onze kerk.

Zondag 18 Nov. a.s. hebben we wederom een gewijden avond in de kerk. Overtuigt U van de aanwezigheid van deze plaat en maak goed aan de orgelcommissie wat U gepasseerden Woensdag 7 Nov. verzuimd hebt.

Dinsdag 20 Nov. kunt U 60k des avonds aan de uitgang de orgelcommissie steunen als een vocaalkwartet hier komt zingen. A. W. BLOKJUIS, Voorz. Orgelcommissie Purmerend

WERELDKRONIEK

(Vervolg van pag. 1.)

WAT den contröleraad voor Japan betreft, zijn de Russen weer op hun oude standpunt van een raad teruggekomen, die dezelfde rechten moet hebben als de geallieerde bestuurscommissie te Berlijn. Dit standpunt aannemen de Amerikanen niet. MacArthur heeft gezegd, dat hij er zich tot het uiterst tegen zou verzetten en Byrnes verklaarde thans, dat hij niets heeft tegen een adviescommissie, wel echter tegen een met macht bekleeden raad. De onderhandelingen met de Sovjet-Unie staan dus op een dood punt. Hoe men hier een compromis zal vinden is thans nog duister....

DE toestand in Duitsland is desolaat. Montgomery heeft verklaard, Britsche levensmiddelen in groote hoeveelheden naar Duitsland te moeten brengen teneinde er voor te zorgen, dat niet het geheele Duitse volk verhongert en door het uitbreken van epidemieën niet ook geallieerde landen worden aangetast. De Franschen, welke naast de Russen de scherpste en meest oplettende tegenstanders der Duitschers zijn gebleken, gezien de ontzettende sporen, welke de „Boches“ in Frankrijk hebben achtergelaten (wij varen in hetzelfde, ja in een nog erger schuitje dan de Franschen), hebben verklaard, dat Montgomery's maatregelen zijn gerechtvaardigd. Wat het centraal bestuur in Duitsland betreft, dat zeer zeker zal worden opgericht, hebben zij tot verduidelijking van hun standpunt medegedeeld dat zij er eigenlijk niet-tegen-gekant zijn. Tot nog toe werd n.l. van Fransche zijde verklaard, dat zij er niets van willen weten. Feitelijk is de Fransche houding volgens de laatste Fransche verklaaringen aldus: men heeft te Potsdam zonder de Franschen te raadplegen besloten tot een demarcatielijn in het Oosten. De Franschen zouden thans best tevreden zijn met een dergelijke lijn in het Westen. Dat betekent dus, dat de Franschen geen bezwaren meer zullen hebben tegen een centraal bestuur in Duitsland, indien Rijnland en Ruhrgebied aan het Duitse „Reich“ worden onttrokken. O.i. een zeer gezonde zienswijze, welke wij gaarne steunen. Wij vragen ons in dit verband af: wat gaat er met de Nederlandsche annexatieplannen gebeuren? Worden zij nog officieel gesteund en zoo ja, wat denken de groote bondgenooten er van?

De burgeroorlog in China gaat nog steeds door, ofschoon wij hebben vernomen, dat er overeenstemming is bereikt tusschen Tsjang Kai Sjek en Mao Tse Toeng, welke overeenstemming behelst, dat alle hangende geschillen zouden worden behandeld door den politieke raad van advies, die op 20 dezer bijeen zal komen. „Er zal vrede zijn“, verklaarde de communistische woordvoerder, „mits de bevelen tot onderdrukking van bandieten worden onttrokken“. Met de „bandieten“ schijnt deze woordvoerder zijn medestanders te bedoelen. Een dergelijke taal hebben wij nog nooit gehoord! Hoe het ook zij, de atmosfeer blijkt zuiverder geworden te zijn en wij hopen dan ook, dat ook deze zooveelste Chinese burgeroorlog spoedig tot het verleden zal behooren.

In Joegoslavië hebben verkiezingen plaats gehad. De oppositie hield zich verre van de stembus en de regeeringscoalitie verkreeg overal tusschen de 85 en 95 % van de uitgebrachte stemmen. Een geweldige overwinning voor Maarschalk Tito! De buitenlandse pers meldt, dat het geheime verkiezingen waren, ofschoon ons — eerlijk gezegd — de 95 % heel erg herinneren aan een bepaald mannetje met een snor, die ook dergelijke verkiezingsoverwinningen behaalde. Waarmee wij geenszins de figuur van Tito willen raken.

SCHAAKCLUB „PURMEREND“

De uitslagen van de Woensdag bij de schaakclub „Purmerend“ gespeelde competitiewedstrijden luiden:

Afd. 1: P. Pronk-J. v. d. Horst Jr. 1-0; J. Reitsma-S. Brand Jr. 1-0; C. de Heer-W. v. Beers ½-½; D. Eijk-K. de Moes 1-0. Afd. 2: Van Stralen-P. Krüger 1-0; H. Smits-Does 1-0; Van Stralen-W. Kramer 1-0; W. Kramer-v. Klabbergen 1-0; Kennedij-H. Thie ½-½; C. de Jong-Hiemstra 1-0.